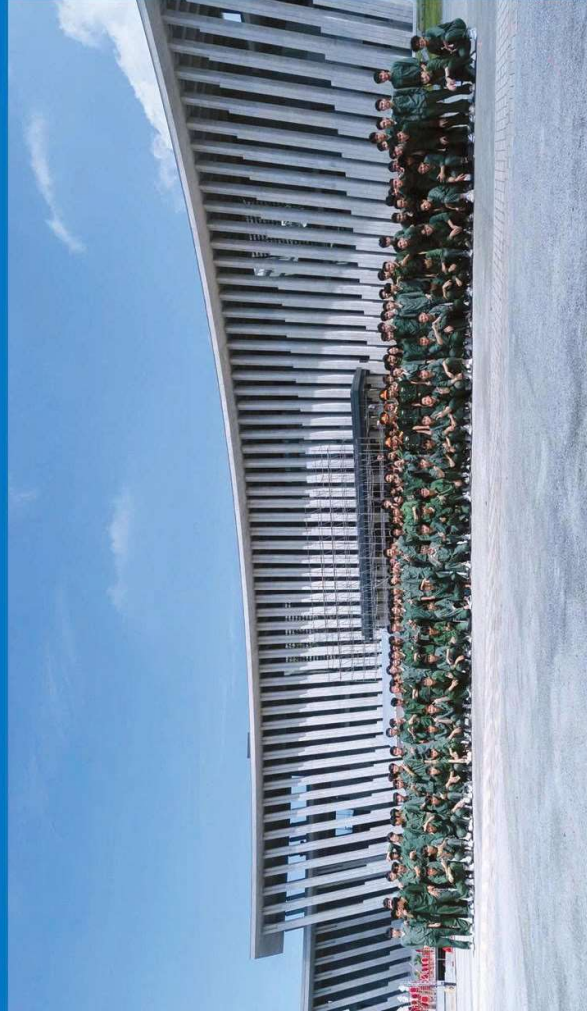

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT**

**HỘI NGHỊ KHOA HỌC
GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH
VỚI PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG (DSSD 2026)**

ISBN: 978-604-76-3396-8

SÁCH KHÔNG BÁN

HỘI NGHỊ KHOA HỌC GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH VỚI PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG (DSSD 2026)

**HỘI NGHỊ KHOA HỌC
GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH
VỚI PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG (DSSD 2026)**

NHÀ XUẤT BẢN GIAO THÔNG VẬN TẢI

MỤC LỤC

1. TƯ DUY, NHẬN THỨC MỚI VỀ QUỐC PHÒNG, AN NINH THEO NGHỊ QUYẾT ĐẠI HỘI XIV CỦA ĐẢNG - NHỮNG YÊU CẦU ĐẶT RA ĐỐI VỚI CÔNG TÁC GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH HIỆN NAY	1
<i>Đại tá Mai Thị Ngọc</i>	
2. ĐƯỜNG LỐI QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH CỦA ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM, GẮN VỚI SỰ PHÁT TRIỂN CỦA LỰC LƯỢNG PHÁO BINH - TÊN LỬA TRONG KỶ NGUYÊN MỚI	8
<i>Đại tá.PGS.TS Phạm Quang Tạo</i>	
3. TRÁCH NHIỆM CỦA NGƯỜI GIẢNG VIÊN GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TRONG KỶ NGUYÊN VƯỜN MÌNH CỦA DÂN TỘC	15
<i>Đại tá.GVC.ThS Trần Bắc Bộ</i>	
4. NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG, HIỆU QUẢ ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ THÔNG TIN TRONG GIẢNG DẠY VÀ HỌC TẬP TẠI CƠ SỞ GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT	20
<i>Trung tá.ThS Ngô Văn Dương</i>	
5. ỨNG DỤNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO TRONG GIÁO DỤC ĐẠI HỌC, NGHIÊN CỨU TRƯỜNG HỢP GIẢNG DẠY MÔN GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH CHO SINH VIÊN VIỆT NAM	25
<i>TS Đào Anh Tuấn</i>	
6. ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY MÔN HỌC GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT THÍCH ỨNG VỚI CUỘC CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP LẦN THỨ TƯ	39
<i>Thượng tá.ThS Hoàng Xuân Trường</i>	
7. KHAI THÁC KHÔNG GIAN VĂN HÓA - LỊCH SỬ ĐỊA PHƯƠNG NHẪM NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIẢNG DẠY MÔN GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT	46
<i>TS Đặng Thị Thanh Trâm</i>	
8. GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TRONG KỶ NGUYÊN VƯỜN MÌNH CỦA DÂN TỘC: LÝ LUẬN, THỰC TIỄN VÀ GIẢI PHÁP CHIẾN LƯỢC	51
<i>ThS Phạm Công Tú</i>	
9. XÂY DỰNG ĐÁNH GIÁ CHUẨN ĐẦU RA CHƯƠNG TRÌNH GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT	59
<i>Đại tá.GVC.ThS Trần Bắc Bộ</i>	

10. ỨNG DỤNG CHUYÊN ĐỔI SỐ, TRÍ TUỆ NHÂN TẠO VÀO GIẢNG DẠY MÔN GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH Ở CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC, CAO ĐẲNG HIỆN NAY	67
<i>Thượng tá.ThS Trần Thanh Hanh</i>	
11. ĐỔI MỚI NỘI DUNG QUÂN SỰ CHUNG, KỸ THUẬT VÀ CHIẾN THUẬT BỘ BINH TRONG GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TRƯỚC BIẾN ĐỘNG CHIẾN TRANH HIỆN ĐẠI	75
<i>Đinh Thái Hường</i>	
12. ỨNG DỤNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO TRONG CHUYÊN ĐỔI SỐ GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH: CƠ HỘI, THÁCH THỨC VÀ ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN	82
<i>Trung tá.ThS Nguyễn Văn Xuân, ThS Khúc Thị Phương Thảo</i>	
13. GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH Ở CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC: CƠ SỞ LÝ LUẬN, THỰC TIỄN VÀ MỘT SỐ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN TRONG KỶ NGUYÊN VƯỜN MÌNH CỦA DÂN TỘC	92
<i>ThS Nguyễn Anh Tuấn</i>	
14. NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIẢNG DẠY MÔN HỌC GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH CỦA ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT HIỆN NAY	102
<i>ThS Nguyễn Đình Lâm</i>	
15. MỐI QUAN HỆ GIỮA XÂY DỰNG ĐẢNG VÀ NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TRONG KỶ NGUYÊN MỚI	111
<i>Nguyễn Văn Hiệp</i>	
16. BÀN VỀ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG DẠY HỌC THỰC HÀNH MÔN GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TRONG TÌNH HÌNH MỚI TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT	120
<i>Thượng tá.ThS Nguyễn Tăng Liêm</i>	
17. NHỮNG THÁCH THỨC ĐỐI VỚI CÔNG TÁC GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TRONG KỶ NGUYÊN 4.0	130
<i>TS Ma Thị Ngân</i>	
18. NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH Ở CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC, CAO ĐẲNG TRONG KỶ NGUYÊN MỚI	134
<i>Trung tá.TS Đoàn Xuân Phúc</i>	
19. TÁC ĐỘNG CỦA KHOA HỌC CÔNG NGHỆ, ĐỔI MỚI SÁNG TẠO VÀ CHUYÊN ĐỔI SỐ ĐẾN CÔNG TÁC GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH CHO SINH VIÊN HIỆN NAY	140
<i>Trung tá.ThS Ngô Văn Dương</i>	

20. ĐỔI MỚI VÀ NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIẢNG DẠY MÔN GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH THÔNG QUA ỨNG DỤNG CHUYỂN ĐỔI SỐ VÀ TRÍ TUỆ NHÂN TẠO	146
<i>ThS Nguyễn Anh Tuấn, ThS Điều Thái Hồng</i>	
21. GIÁO DỤC LÒNG YÊU NƯỚC CHO SINH VIÊN THÔNG QUA MÔN GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH: NGHIÊN CỨU TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC XÂY DỰNG HÀ NỘI	155
<i>ThS Nguyễn Thị Thanh Nhân, ThS Trần Văn Mạnh</i>	
22. XÂY DỰNG, BỒI DƯỠNG ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT	164
<i>Thượng tá.ThS Trần Thanh Hanh</i>	
23. TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT TRONG TÌNH HÌNH MỚI	171
<i>Thượng tá.ThS Hoàng Xuân Trường</i>	
24. TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG TỰ HỌC CỦA SINH VIÊN Ở CƠ SỞ GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT	176
<i>Thượng tá.ThS Ngô Văn Dương</i>	
25. GIẢI PHÁP CHỐNG “DIỄN BIẾN HÒA BÌNH” TRÊN KHÔNG GIAN MẠNG CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT HIỆN NAY	184
<i>Đại tá Phạm Quốc Đảm, Lê Văn Bình</i>	
26. LỰA CHỌN NHỮNG MÔN THỂ THAO PHÙ HỢP CHO HOẠT ĐỘNG NGOẠI KHÓA CỦA SINH VIÊN HỌC GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT	191
<i>ThS Lương Anh Hùng</i>	
27. NHỮNG THÁCH THỨC ĐẶT RA ĐỐI VỚI VÙNG BIÊN GIỚI ĐẤT LIỀN CỦA VIỆT NAM TRONG BỐI CẢNH HỘI NHẬP VÀ TOÀN CẦU HÓA HIỆN NAY	197
<i>Thượng tá.ThS Nguyễn Văn Phong</i>	
28. GIẢI PHÁP NÂNG CAO Ý THỨC BẢO VỆ CHỦ QUYỀN BIỂN, ĐẢO CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT THÔNG QUA MÔN HỌC GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH	206
<i>Đại tá Phạm Quốc Đảm, Đại tá Phan Công Đình</i>	
29. GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT TRONG KỶ NGUYÊN SỐ: CHIẾN LƯỢC TỰ CƯỜNG VÀ ĐỘT PHÁ CÔNG NGHỆ	214
<i>ThS Phạm Công Tú</i>	
30. VAI TRÒ GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH Ở CÁC HỌC VIỆN, TRƯỜNG ĐẠI HỌC, CAO ĐẲNG TRONG KỶ NGUYÊN VƯỜN MÌNH CỦA DÂN TỘC	220
<i>Trung tá.TS Nguyễn Văn Bách, Đinh Thị Mai Hương</i>	

31. BẢO VỆ DỮ LIỆU CÁ NHÂN CỦA SINH VIÊN TRONG MÔI TRƯỜNG HỌC TẬP SỐ - VẤN ĐỀ ĐẶT RA ĐỐI VỚI GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH HIỆN NAY	227
<i>ThS Nguyễn Hồng Trường</i>	
32. GIẢI PHÁP GIẢM THIỂU RỦI RO TRONG QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG ĐÀO TẠO CÁC HỌC PHẦN GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM HÀ NỘI	231
<i>TS Vũ Trung Tuấn, ThS Nguyễn Thị Hồng Tâm</i>	
33. GIÁO DỤC LÒNG YÊU NƯỚC CHO SINH VIÊN TẠI TRUNG TÂM GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TRƯỜNG ĐẠI HỌC VINH THEO TIẾP CẬN NĂNG LỰC	241
<i>TS Vũ Trung Tuấn, ThS Nguyễn Thế Tiến, ThS Trần Huy Thảo</i>	
34. ỨNG DỤNG CHUYỂN ĐỔI SỐ VÀ TRÍ TUỆ NHÂN TẠO TRONG GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH	248
<i>Lê Thị Hồng Thắng, Lê Thị Định</i>	
35. TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ ĐÀO TẠO CON NGƯỜI YÊU NƯỚC: GIÁ TRỊ ĐỐI VỚI GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC THỦ ĐÔ HÀ NỘI TRONG KỶ NGUYÊN VƯỜN MÌNH CỦA DÂN TỘC	254
<i>ThS Nguyễn Thị Thu Hiền</i>	
36. NHỮNG NỘI DUNG MỚI TRONG TƯ DUY QUỐC PHÒNG - AN NINH THEO VĂN KIẾN ĐẠI HỘI XIV	262
<i>ThS Trần Huy Thảo, ThS Kiều Minh Thụy, ThS Vũ Trung Tuấn</i>	
37. THỂ TRẬN LÒNG DÂN TRÊN KHÔNG GIAN MẠNG “SỨC ĐỀ KHÁNG” MỚI TRONG KỶ NGUYÊN VƯỜN MÌNH	273
<i>Đại úy Nghiêm Công Đình</i>	
38. SỰ PHÁT TRIỂN TƯ DUY LÝ LUẬN CỦA ĐẢNG VỀ ĐƯỜNG LỐI QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TRONG KỶ NGUYÊN MỚI	280
<i>Đại tá Nguyễn Thế Thái</i>	

TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG TỰ HỌC CỦA SINH VIÊN Ở CƠ SỞ GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT

Thượng tá.ThS Ngô Văn Dương*

Tóm tắt: Giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên là nội dung cơ bản trong xây dựng nền quốc phòng toàn dân. Bài báo tập trung phân tích thực trạng và đề xuất các giải pháp nhằm tăng cường quản lý hoạt động tự học của sinh viên tại Cơ sở Giáo dục quốc phòng và an ninh Trường Đại học Mỏ - Địa chất. Trong bối cảnh đổi mới giáo dục, việc chuyển từ truyền thụ một chiều sang phát huy tính tích cực, chủ động và năng lực tự học của sinh viên là yêu cầu cấp thiết. Các giải pháp bao gồm nâng cao nhận thức, hướng dẫn xây dựng kế hoạch tự học, đổi mới phương pháp hướng dẫn của giảng viên và đảm bảo điều kiện cơ sở vật chất.

Từ khóa: đổi mới giáo dục; giáo dục quốc phòng và an ninh; quản lý hoạt động tự học; Trường Đại học Mỏ - Địa chất.

1. MỞ ĐẦU

Hoạt động học tập của sinh viên tại Cơ sở Giáo dục quốc phòng và an ninh (GDQP&AN) Trường Đại học Mỏ - Địa chất là một bộ phận của quá trình dạy học nhằm lĩnh hội kiến thức, rèn luyện kỹ năng quân sự. Đặc thù của môn học này là sinh viên phải sinh hoạt, học tập tập trung trong môi trường quân đội, đòi hỏi tính kỷ luật và tinh thần tự giác cao.

Văn kiện Đại hội XIV của Đảng đã xác định rõ yêu cầu đổi mới, nâng cao chất lượng giáo dục kiến thức quốc phòng, an ninh phù hợp với từng đối tượng. Để đáp ứng yêu cầu này, việc quản lý không chỉ dừng lại ở các giờ lên lớp chính khóa mà cần mở rộng sang hoạt động tự học. Đây là yếu tố then chốt giúp sinh viên hình thành thói quen nghiên cứu, nắm vững đường lối và kỹ năng thực hành quân sự trong tình hình mới.

2. NỘI DUNG

2.1. Thực trạng quản lý hoạt động tự học tại Cơ sở Giáo dục quốc phòng và an ninh Trường Đại học Mỏ - Địa chất

2.1.1. Về nhận thức và thái độ của sinh viên

Kết quả khảo sát 350 sinh viên học Giáo dục quốc phòng và an ninh đợt 1, học kỳ I, năm học 2025 - 2026 (Khoa Cơ điện) cho thấy một sự phân hóa rõ rệt trong nhận thức của sinh viên. Khoảng 65% sinh viên được hỏi cho rằng hoạt động tự học là “rất quan trọng” và “quan trọng”. Tuy nhiên, vẫn còn khoảng 35% sinh viên tham gia khảo sát có tâm lý xem nhẹ, coi môn học GDQP&AN chỉ là điều kiện cần để tốt nghiệp nên chỉ tập trung vào các giờ học chính khóa.

Động cơ học tập: Đa số sinh viên xác định được mục đích học tập là để hoàn thành nghĩa vụ của công dân đối với Tổ quốc.

* Khoa Giáo dục quốc phòng, Trường Đại học Mỏ - Địa chất.

Tính chủ động: Một bộ phận sinh viên đã hình thành thói quen tự giác trong việc ôn luyện các động tác điều lệnh đội ngũ và kỹ thuật bắn súng tại thao trường ngoài giờ lên lớp.

Hạn chế: Tỷ lệ sinh viên tự nghiên cứu về các chuyên đề của học phần Đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam và học phần Công tác quốc phòng và an ninh còn thấp, chủ yếu dừng lại ở việc đọc tài liệu để chuẩn bị cho các bài kiểm tra trắc nghiệm.

2.1.2. Về quản lý và hướng dẫn của đội ngũ giảng viên, cán bộ

Công tác quản lý hoạt động tự học tại Cơ sở GDQP&AN Trường Đại học Mở - Địa chất đã đạt được những kết quả tích cực nhưng cũng bộc lộ một số bất cập:

Công tác chỉ đạo: Khoa Giáo dục quốc phòng đã có sự quan tâm nhất định đến việc duy trì nền nếp tự học vào các buổi tối trong tuần.

Phương pháp hướng dẫn: Khoảng 50% giảng viên đã lồng ghép việc hướng dẫn phương pháp tự học và gợi mở các vấn đề thảo luận cho sinh viên.

Phối hợp quản lý: Tuy nhiên, sự phối hợp giữa giảng viên chuyên môn và cán bộ quản lý đại đội trong việc theo dõi, đánh giá giờ tự học đôi lúc chưa chặt chẽ, dẫn đến tình trạng giờ tự học còn mang tính hình thức ở một số đơn vị.

2.1.3. Về điều kiện bảo đảm cho hoạt động tự học

Hệ thống cơ sở vật chất tại Trường Đại học Mở - Địa chất đã được đầu tư nâng cấp, tạo điều kiện thuận lợi cho sinh viên:

Hệ thống giảng đường và thao trường: được trang bị tương đối đầy đủ, đáp ứng được nhu cầu luyện tập trung theo đơn vị đại đội.

Thiết bị kỹ thuật: Việc đưa máy bắn tập MBT-03 (loại cải tiến có lực giật) vào phục vụ sinh viên tự luyện tập đã mang lại hiệu quả rõ rệt, kích thích sự hứng thú và tính chủ động của người học.

Môi trường sư phạm: Môi trường quân sự nghiêm túc, kỷ luật đóng vai trò quan trọng trong việc thúc đẩy sinh viên tự rèn luyện tác phong và kỷ luật.

2.2. Giải pháp tăng cường quản lý hoạt động tự học của sinh viên ở Cơ sở Giáo dục quốc phòng và an ninh Trường Đại học Mở - Địa chất

2.2.1. Nâng cao nhận thức và hoàn thiện quy định quản lý

Giải pháp này nhằm xây dựng động cơ, thái độ tự học đúng đắn cho sinh viên Trường Đại học Mở - Địa chất:

Giáo dục mục tiêu: Ngay từ đầu khóa học, cần quán triệt quy chế, quy định và yêu cầu đạt được về năng lực để sinh viên chủ động nghiên cứu.

Xây dựng hành lang pháp lý: Hoàn thiện các quy định về giờ tự học, tự rèn và chế tài xử lý vi phạm để tạo tính nghiêm minh trong môi trường quân sự.

Khơi dậy tinh thần: Giảng viên cần lồng ghép giáo dục động cơ, khơi dậy nhu cầu tự tìm hiểu nội dung bài học thông qua thực tiễn.

2.2.2. Hướng dẫn sinh viên xây dựng kế hoạch tự học cá nhân

Tự học chỉ hiệu quả khi sinh viên có kế hoạch cụ thể, phù hợp với năng lực bản thân. Quy trình thực hiện gồm:

- Phổ biến kế hoạch chung: Cơ sở GDQP&AN cung cấp khung chương trình và mục tiêu từng học phần.

- Sinh viên tự đánh giá: Dựa trên năng lực cá nhân để phân bổ thời gian tự học lý thuyết và luyện tập thao tác kỹ thuật.

- Lập kế hoạch chi tiết: Xác định rõ mục tiêu, nội dung và phương pháp tự nghiên cứu cho từng tuần.

- Kiểm tra và điều chỉnh: Cán bộ quản lý thường xuyên kiểm tra việc thực hiện kế hoạch để tư vấn, hỗ trợ kịp thời.

2.2.3. Định hướng cho sinh viên đổi mới hoạt động tự học theo hướng phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo

Mục tiêu cốt lõi của giải pháp này là chuyển hóa quá trình đào tạo thành quá trình tự đào tạo, giúp sinh viên không chỉ nắm vững kiến thức quốc phòng mà còn phát triển tư duy quân sự độc lập. Tại Cơ sở GDQP&AN Trường Đại học Mở - Địa chất, việc đổi mới cần tập trung vào các trụ cột sau:

2.2.3.1. Chuyển đổi phương pháp hướng dẫn của giảng viên

Giảng viên không còn đóng vai trò là người truyền thụ kiến thức duy nhất mà trở thành người thiết kế, định hướng và hỗ trợ hoạt động tự học.

Giao nhiệm vụ tự học có tính vấn đề: Thay vì yêu cầu sinh viên đọc trước bài mới, giảng viên cần xây dựng các tình huống thực tiễn như: “Phân tích địa hình khu vực giảng đường khu B Trường Đại học Mở - Địa chất để xác định cách đánh địch trong căn nhà”. Điều này buộc sinh viên phải tự nghiên cứu giáo trình và liên hệ thực tế địa hình tại trường.

Hướng dẫn kỹ năng khai thác tài liệu: Giảng viên cần chỉ dẫn cho sinh viên cách tra cứu các văn bản luật, nghị quyết của Đảng về quốc phòng - an ninh trên hệ thống thư viện điện tử và các trang tin chính thống của Bộ Quốc phòng.

Áp dụng mô hình “Lớp học đảo ngược”: Sinh viên tự nghiên cứu lý thuyết qua video và tài liệu số trước khi lên lớp, thời gian trên giảng đường chủ yếu dành cho thảo luận và giải đáp thắc mắc.

2.2.3.2. Tổ chức tự luyện tập kỹ năng quân sự ngoài giờ chính khóa

Đặc thù của môn học GDQP&AN là có các học phần thực hành đòi hỏi sự thuần thục về thao tác.

Tự quản trong luyện tập: Cán bộ quản lý đại đội cần phát huy vai trò của đội ngũ tự quản (trung đội trưởng, tiểu đội trưởng là sinh viên) để duy trì việc ôn luyện các nội dung như: điều lệnh đội ngũ, kỹ thuật bắn súng tiểu liên AK.

Khuyến khích sinh viên tận dụng tối đa thời gian tập bắn súng MBT-03 để rèn luyện tâm lý và kỹ năng ngắm bắn mà không bị giới hạn bởi tiếng nổ hay điều kiện thời tiết.

Chia nhóm đôi bạn học tập: Tổ chức các nhóm từ 2-3 sinh viên để cùng kiểm tra, chỉnh sửa động tác cho nhau, tạo bầu không khí học tập sôi nổi và gắn kết.

2.2.3.3. Quản lý thời gian và phân phối nội dung tự học khoa học

Việc tự học trong môi trường quân sự chịu sự chi phối chặt chẽ của điều lệnh và chế độ sinh hoạt trong ngày.

Tối ưu hóa giờ tự học buổi tối: Giảng viên và cán bộ quản lý cần định hướng sinh viên phân phối thời gian hợp lý: 50% thời gian nghiên cứu lý thuyết, 30% thảo luận nhóm và 20% cập nhật tin tức thời sự chính trị.

Rèn luyện tính tỉ mỉ, cẩn trọng: Thông qua việc tự học các nội dung đòi hỏi độ chính xác cao như tính toán tọa độ mục tiêu hoặc sử dụng bản đồ quân sự, sinh viên được rèn luyện tính cụ thể, tỉ mỉ - một phẩm chất cần thiết của sinh viên kỹ thuật Mỏ - Địa chất.

2.2.3.4. Gắn kết giữa tự học và tự đánh giá

Hoạt động tự học chỉ thực sự hiệu quả khi sinh viên biết mình đang ở đâu so với chuẩn đầu ra.

Xây dựng bộ chỉ số tự đánh giá: Cơ sở GDQP&AN cung cấp danh mục các kỹ năng cần đạt sau mỗi bài học để sinh viên tự đối chiếu và xác định những nội dung còn yếu cần luyện tập thêm.

Khuyến khích tư duy phản biện: Trong các giờ thảo luận, sinh viên được khuyến khích đặt câu hỏi ngược lại cho giảng viên dựa trên những gì họ đã tự tìm hiểu, khắc phục lối truyền thụ áp đặt một chiều.

2.2.4. Đảm bảo điều kiện cơ sở vật chất và môi trường sư phạm

Môi trường quân sự tại Cơ sở GDQP&AN Trường Đại học Mỏ - Địa chất cần được tối ưu hóa cho việc tự học:

Khai thác hạ tầng: đảm bảo phòng học chuyên dùng, thảo trường, bãi tập mở cửa hợp lý để sinh viên có không gian ôn luyện.

Phương tiện kỹ thuật: duy trì và bảo quản tốt các loại vũ khí, trang bị để sinh viên được tiếp cận thực tế.

Không gian tâm lý: xây dựng bầu không khí tích cực, đoàn kết giữa giảng viên và sinh viên, tạo điều kiện để người học tự tin trao đổi kiến thức.

2.2.5. Kết hợp kiểm tra, đánh giá kết quả học tập với quá trình rèn luyện của sinh viên theo chuẩn đầu ra

Kiểm tra, đánh giá không chỉ là thước đo kết quả mà còn là một chức năng quản lý quan trọng để điều chỉnh quá trình dạy và học. Tại Cơ sở GDQP&AN Trường Đại học Mỏ - Địa chất, giải pháp này cần được thực hiện dựa trên sự phối hợp đồng bộ giữa các lực lượng quản lý và bản thân sinh viên.

2.2.5.1. Xây dựng quy định và tiêu chí đánh giá tự học cụ thể

Để việc tự học không mang tính hình thức, Cơ sở GDQP&AN cần cụ thể hóa các tiêu chuẩn đánh giá:

Ban hành quy định thống nhất: Phòng Đào tạo phối hợp với các khoa giáo viên xây dựng các văn bản hướng dẫn tổ chức kiểm tra, đánh giá một cách khách quan, chặt chẽ.

Xác định chuẩn đầu ra cho giờ tự học: quy định rõ các yêu cầu cần đạt được sau mỗi buổi tự nghiên cứu về cả kiến thức lý thuyết và kỹ năng thực hành quân sự.

Phân định trách nhiệm: Phân công rõ chức năng, nhiệm vụ cho giảng viên, cán bộ quản lý đại đội và Ban Thanh tra trong việc giám sát chất lượng tự học.

2.2.5.2. Đổi mới hình thức và nội dung kiểm tra

Nội dung kiểm tra phải đánh giá được năng lực thực chất, tránh việc sinh viên học tủ hoặc đối phó:

Đa dạng hóa đề thi: Khoa Giáo dục quốc phòng nghiên cứu đổi mới cách ra đề, tập trung vào các câu hỏi mở đòi hỏi sự tổng hợp thông tin từ quá trình tự nghiên cứu.

Đánh giá qua thực hành: Tổ chức các đợt kiểm tra kỹ thuật chiến đấu bộ binh, bắn súng MBT-03 đột xuất để đánh giá sự thuần thục trong quá trình tự rèn luyện của sinh viên.

Đảm bảo tính công bằng: Giảng viên coi thi và chấm thi phải thực hiện nghiêm túc, khách quan để phân loại đúng năng lực thực tế của người học.

2.2.5.3. Phát huy vai trò tự đánh giá và phản hồi của sinh viên

Sinh viên phải trở thành chủ thể chủ động trong việc kiểm soát tiến độ học tập của chính mình:

Tự nhận thức mục tiêu: Sinh viên cần hiểu rõ ý nghĩa của việc học kiến thức quốc phòng để xác định thái độ tự giác, không cần sự nhắc nhở thường xuyên của cán bộ quản lý.

Tự đánh giá kết quả: Sau mỗi học phần, sinh viên chủ động so sánh kết quả đạt được với mục tiêu đề ra, từ đó tìm ra những thiếu sót để nỗ lực vươn lên.

Phản hồi thông tin ngược: Thông qua kết quả kiểm tra, giảng viên tiếp nhận phản hồi để điều chỉnh phương pháp hướng dẫn tự học cho phù hợp với đặc điểm của sinh viên ngành kỹ thuật.

2.2.5.4. Duy trì nền nếp rút kinh nghiệm và xử lý vi phạm

Công tác hậu kiểm đóng vai trò quyết định đến tính kỷ luật trong môi trường quân sự tại Cơ sở GDQP&AN Trường Đại học Mỏ - Địa chất:

Tổ chức rút kinh nghiệm: Sau mỗi đợt thi hoặc kiểm tra định kỳ, cần duy trì chặt chẽ hoạt động sơ kết để chỉ ra những ưu điểm và hạn chế trong hoạt động tự học của từng đơn vị.

Xử lý nghiêm sai phạm: Các trường hợp vi phạm quy chế học tập hoặc có biểu hiện nường nhẹ trong đánh giá cần được xử lý kịp thời để mang tính răn đe.

Khuyến khích, động viên: Thực hiện tốt công tác thi đua, khen thưởng đối với những cá nhân, tập thể có thành tích xuất sắc trong tự học và tự rèn để tạo động lực phấn đấu.

3. KẾT LUẬN

Quản lý hoạt động tự học của sinh viên tại Cơ sở GDQP&AN Trường Đại học Mở - Địa chất là một quá trình khoa học, đòi hỏi sự vận dụng linh hoạt các giải pháp từ nhận thức, kế hoạch đến kiểm tra, đánh giá. Việc thực hiện đồng bộ các giải pháp trên không chỉ giúp sinh viên hoàn thành tốt môn học mà còn góp phần xây dựng thể hệ sinh viên Mở - Địa chất có bản lĩnh chính trị vững vàng, sẵn sàng đáp ứng yêu cầu xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam (2013), *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 “về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế”*. Hà Nội.
2. Đảng Cộng sản Việt Nam (2026), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV, Tập I*, Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.
3. Quân ủy Trung ương (2022), *Nghị quyết số 1657-NQ/QUTW ngày 20/12/2022 về đổi mới công tác giáo dục và đào tạo đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ xây dựng quân đội trong tình hình mới*.
4. Quốc hội (2013), *Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh, Luật số 30/2013/QH13*, Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.
5. Trần Văn Duân (2022), *Quản lý hoạt động dạy học môn học Giáo dục quốc phòng và an ninh ở Trường Đại học An Giang: Thực trạng và biện pháp*, Tạp chí Giáo dục, 22 (số đặc biệt 11), 286-291.
6. Nguyễn Bá Hùng (2023), *Tăng cường quản lý hoạt động học tập của sinh viên ở các trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh trong bối cảnh đổi mới giáo dục*, Tạp chí Giáo dục, 23 (số đặc biệt 2), 67-71.